

รายวิชา ดนตรี

รหัสวิชา ศ21103

เรื่อง

บรรทัด 5 เส้น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

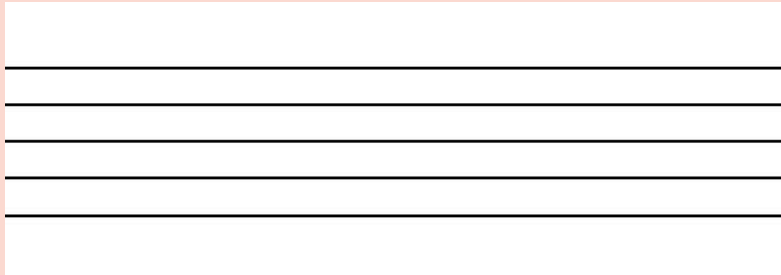
ผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

MUSIC

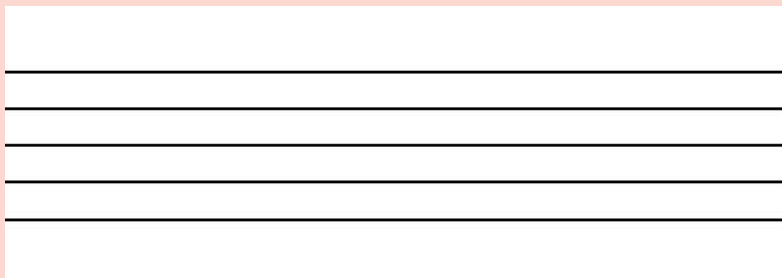
บรรทัด 5 เส้น

บรรทัด 5 เส้น (staff)

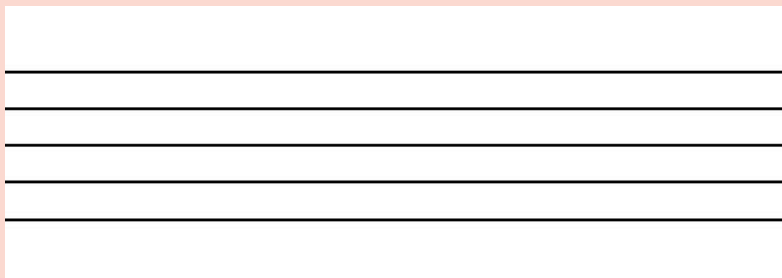
คือ กลุ่มของเส้นตรง
ตามแนวนอน 5 เส้น
และ ะ อ ยู่ ท่ า ง เ ป็ น
ระยะเท่ากันเป็นจำนวน
4 ช่อง

บรรทัด 5 เส้น (staff)

ใช้สำหรับบันทึก
ตัวโน้ตตามระดับเสียง
ซึ่งสามารถแสดงได้ด้วย
ความสูงต่ำของตัวโน้ตที่
ปรากฏบนบรรทัด 5 เส้น

บรรทัด 5 เส้น (staff)

การบันทึกโน้ตสากล
จะต้องอาศัยบรรทัด 5 เส้น
เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการ
บันทึกสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่
ใช้ สื่อภาษาทางดนตรีก็จะ
บันทึกลงบนบรรทัด 5 เส้น
และบริเวณใกล้เคียง

บรรทัด 5 เส้น ประกอบด้วย เส้นตรง 5 เส้น
ขนานกัน จนทำให้เกิดช่องบรรทัด 4 ช่อง โดยมี
ระยะห่างเท่า ๆ กัน การนับบรรทัด 5 เส้นจะ
เริ่มนับตั้งแต่เส้นล่างสุดเป็นเส้นที่ 1, 2, 3, 4, 5
ตามลำดับ และ จะเริ่มนับช่องล่างสุดเป็นช่อง
ที่ 1, 2, 3, 4 ตามลำดับ เช่น

5
4
3
2
1

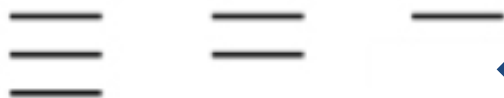
4
3
2
1

เส้นน้อย (Ledger Lines)

คือ **เส้นที่เกินออกจากบรรทัด 5 เส้น** ซึ่งจะอยู่ต่ำกว่าเส้นที่ 1 หรืออยู่สูงกว่าเส้นที่ 5 ของบรรทัด 5 เส้น โดยเส้นน้อยที่อยู่ต่ำกว่าเส้นที่ 1 จะเรียกว่า **เส้นน้อยที่มีระดับเสียงต่ำกว่าบรรทัด 5 เส้น** ส่วนเส้นน้อยอยู่สูงกว่าบรรทัด 5 เส้น จะเรียกว่า **เส้นน้อยที่มีระดับเสียงที่สูงกว่าบรรทัด 5 เส้น** เช่น

เส้นน้อย (Ledger Lines)

เส้นน้อยที่มีระดับเสียงสูงกว่าบรรทัด 5 เส้น →

← เส้นน้อยที่มีระดับเสียงต่ำกว่าบรรทัด 5 เส้น

เส้นกั้นห้อง (Bar Lines)

เส้นกั้นห้อง คือ เส้นสำหรับแบ่งห้องเพลง (Measure) โดยโน้ตดนตรีที่เขียนลงบนบรรทัด 5 เส้น จะถูกแบ่งอย่างเป็นระเบียบโดยเส้นกั้นห้อง เพื่อให้ง่ายต่อการนับจังหวะในการอ่านโน้ตสากล

เส้นกั้นห้อง (Bar Lines)

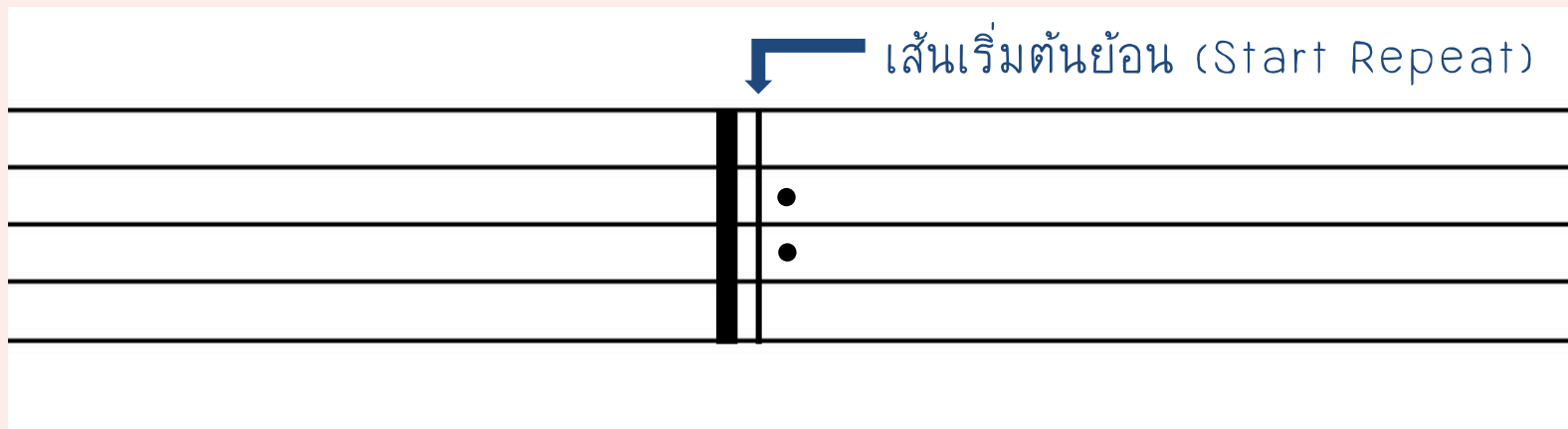
เส้นกั้นห้อง (Bar Lines)

Measure (ห้องเพลง)	Measure (ห้องเพลง)	Measure (ห้องเพลง)

เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat)

เส้นเริ่มต้นย้อน คือ เส้นที่เริ่มต้นการเข้าสู่การย้อนของ
โน้ตเพลง เส้นเริ่มต้นย้อนจะใช้ควบคู่ไปกับเส้นสิ้นสุด
การย้อน เมื่อเห็นสัญลักษณ์ของเส้นเริ่มต้นการย้อนทุกคน
ที่ปฏิบัติโน้ตเพลงอยู่จะเข้าใจตรงกันว่า จะเริ่มต้นย้อน
ตั้งแต่เจอสัญลักษณ์นี้เป็นห้องแรก เช่น

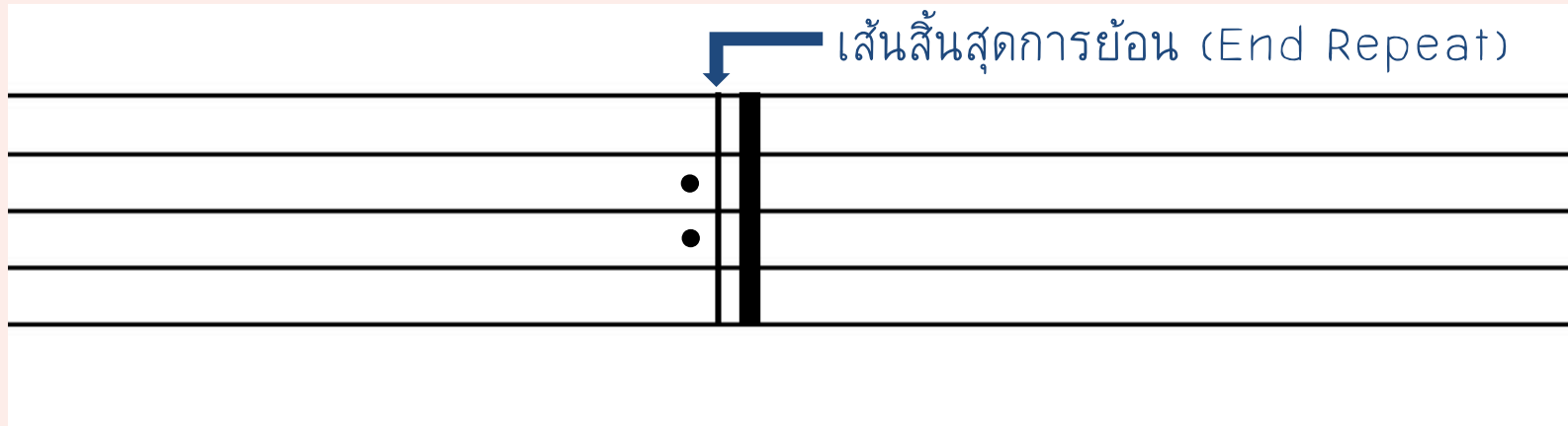
เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat)

เส้นสิ้นสุดการย้อน (End Repeat)

เส้นสิ้นสุดการย้อน คือ เส้นที่สิ้นสุดการย้อนของโน้ตเพลง
เส้นสิ้นสุดการย้อนจะใช้ควบคู่ไปกับเส้นเริ่มต้นย้อน เมื่อ
เห็นสัญลักษณ์ของเส้นสิ้นสุดการย้อนทุกคนที่ปฏิบัติ
โน้ตเพลงอยู่จะเข้าใจตรงกันว่าจะสิ้นสุดการย้อนตั้งแต่เจอ
สัญลักษณ์นี้เป็นห้องสุดท้าย เช่น

เส้นสิ้นสุดการย่อหน้า (End Repeat)

ตัวอย่าง

การใช้สัญลักษณ์เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat) และ
เส้นสิ้นสุดการย้อน (End Repeat) เมื่อเจอสัญลักษณ์
เส้นเริ่มต้นย้อนใหญ่อ่านหรือบรรเลงโน้ตเพลงไปถึง
ห้องเพลงที่มีสัญลักษณ์สิ้นสุดการย้อน จากนั้นให้
ย้อนกลับมาอ่านหรือบรรเลงโน้ตเพลงที่เส้นเริ่มต้นย้อน
ไปจนจบโน้ตเพลง ดังนี้

เริ่มต้นย้อน (Start Repeat)

สิ้นสุดการย้อน (End Repeat)

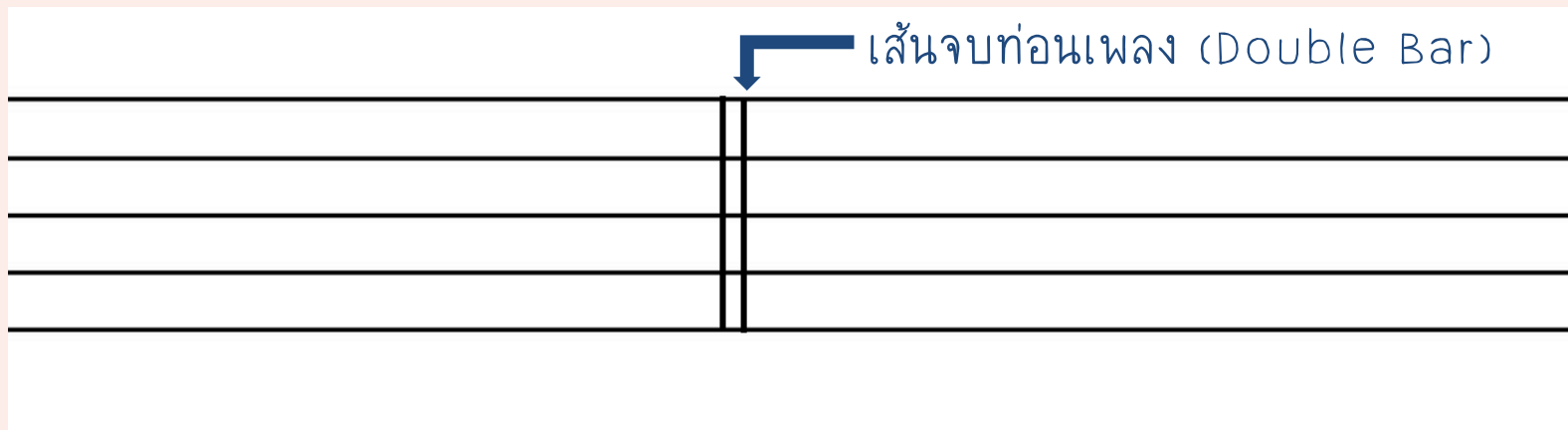
C C G G A A G F F E E D D C G G F F

โน้ตประโยคนี้อ่านหรือบรรเลงซ้ำ ๒ รอบ

เส้นจบท่อนเพลง (Double Bar)

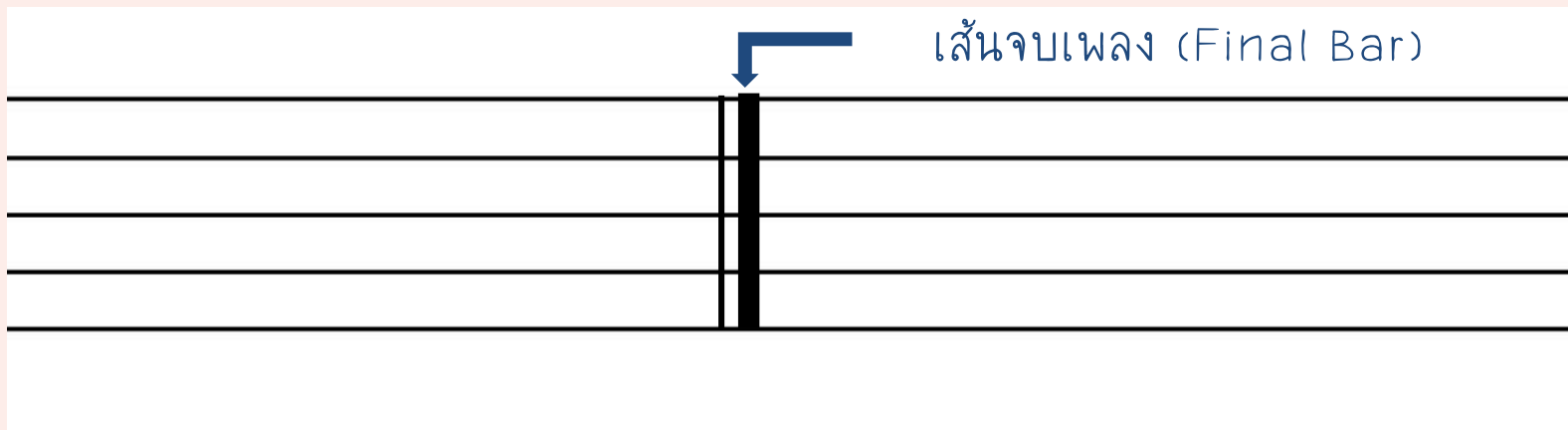
เส้นจบท่อนเพลง คือ เส้นที่บอกถึงการแบ่งท่อนเพลง แต่ละท่อนเพลงจะใช้ต่อเมื่อจบท่อนเพลง เพื่อให้สามารถรู้ว่าบทเพลงแต่ละบทเพลงแบ่งเป็นกี่ท่อนเพลง เช่น

เส้นจบท่อนเพลง (Double Bar)

เส้นจบเพลง (Final Bar)

เส้นจบเพลง คือ สัญลักษณ์ที่ใช้บอกถึงการจบเพลงของบทเพลง เช่น

กิจกรรม

ทดสอบความเข้าใจ

ภาพ www.freepik.com

@Watcartoon @rawpixel.com

เส้นเริ่มต้นย้อน (Start Repeat)

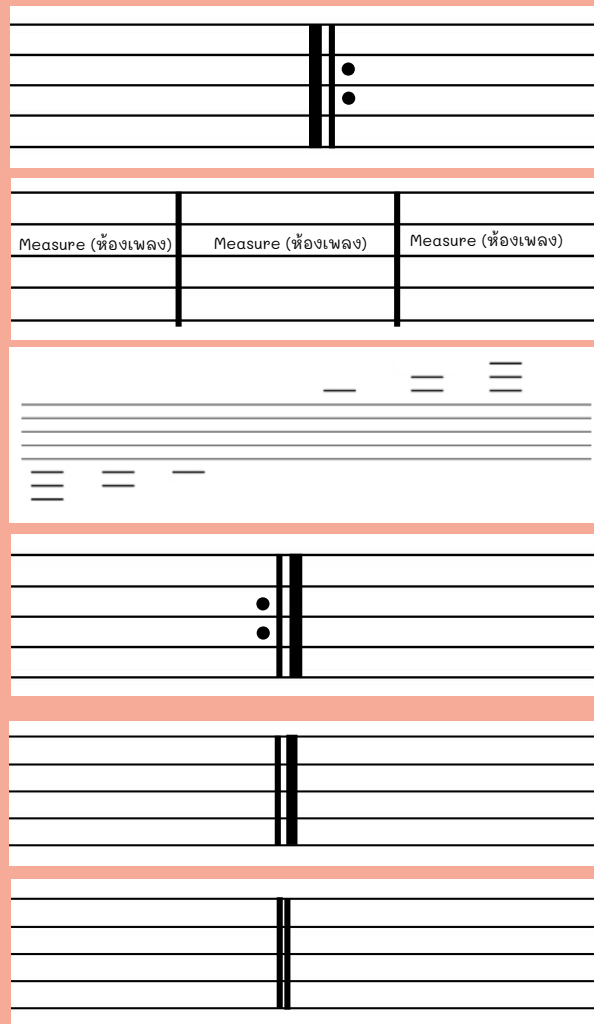
เส้นกั้นห้อง (Bar Lines)

เส้นน้อย (Ledger Lines)

เส้นสิ้นสุดการย้อน (End Repeat)

เส้นจบเพลง (Final Bar)

เส้นจบท่อนเพลง (Double Bar)

ใบงาน

หน่วยที่ 3 เรื่อง โน้ตดนตรีเริ่มหัดจรรยา

เรื่อง บรรทัด 5 เส้น

ใบงาน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โน้ตดนตรีมีทัศนัศจรรย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. บรรทัด 5 เส้น มีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่าอะไร

ตอบ

2. ในการนับบรรทัด 5 เส้น เราควรนับจากเส้นใดเป็นเส้นแรก

ตอบ

3. บอกถึงความหมายของเส้นน้อย

ตอบ.....

ใบงาน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โน้ตดนตรีมหัศจรรย์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

4. Measure หมายถึงอะไร

ตอบ

5. Bar Lines คือเส้นอะไร และมีประโยชน์อย่างไร

ตอบ

6. Start Repeat ควรใช้ควบคู่กับเส้นใด

ตอบ.....

ใบงาน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โน้ตดนตรีเริ่มหัดจรรยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

7.

โน้ตเพลงในสัญลักษณ์นี้ มีความหมายว่าอย่างไร

ตอบ

8. สัญลักษณ์นี้คือเส้นอะไร

ตอบ

ใบงาน เรื่อง บรรทัด 5 เส้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โน้ตดนตรีมหัศจรรย์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

9. สัญลักษณ์นี้คือเส้นอะไร

ตอบ

10. Final Bar มีสัญลักษณ์แบบไหน

ตอบ

สรุป

การบันทึกโน้ตสากลจะต้องอาศัยบรรทัด 5 เส้นเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้สื่อภาษาทางดนตรีก็จะบันทึกลงบนบรรทัด 5 เส้น และบริเวณใกล้เคียง ใช้สำหรับบันทึกตัวโน้ตตามระดับเสียง ซึ่งสามารถแสดงได้ ด้วยความสูงต่ำของตัวโน้ตที่ปรากฏบนบรรทัด 5 เส้น